

Ветразь надзеі

№5, люты
2003 года

Газета Слонімскай суполкі
Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны

Паланез Агінскага

(Калектыўны верш)

Вецер заныў ад суму па мове.
— Я гавару душою з Табою,
Божа адзіны, аб любай краіне,
Вяртанні дадому са шчырай
слязою.

І чуецца голас Усявышняга
Бога:
— Пакуты твае пачуюць усе,
На музыку іх пакладзі, каб
дарога
Праз сэрца вяла на Радзіму
цябе.

Музыка плаўна плыве над
зямлёю,
Чыстая, светлая, быццам сляза,
Плача, смяецца з ягонай душою,
Перад вачамі Радзіма-краса.

Гурток «Ветразь надзеі»

Канал Агінскага ў Слоніме

Жывеш не вечна чалавек...

У канцы студзеня пад такой назвай члены клуба «Спадчына» праводзілі свята поснай куцці. Аднавілі абрад Сашко П., Музычка В., Буйвіч С., Дуброўскі П. Вядучыя Лукашэвіч А. і Кудзелька С. прадставілі гасцей. Гэта былі сын Янкі Карповіча — Ігар, паэтка Алена Ржэвуская, краязнаўца з Польшчы Ванда Скаўрон і інш. Члены гуртка «Ветразь надзеі» чыталі вершы, прысвечаныя Янку Карповічу, гадавіну з дня смерці якога і сабраліся ўшанаваць прысутныя.

Мікалай ВЕРАМЕЙЧЫК

Куцця нашай памяці

Прыйшла святочная Куцця,
Прынесла момант небыцця.
Усіх, каго няма, успомнім,
Успомнім добрым, светлым промнем.
Не вечна нашае жыццё,
Уводзіць нас у забыццё,
«Жывеш не вечна, чалавек,»
След тут пакінеш свой навек.

Буйвіч С., Музычка В.

Што цікавага чуваць

Члены гуртака «Ветразь надзеі» наведалі выставу засушаных кветак, якія выдавалі сабою жывыя. Выстава арганізавана Гарлачовай Аксанай Сяргееўнай, настаўніцай-пенсіянеркай, па адрасе, вуліца Брэсцкая, 75, кв. 4. Гэтай падзеі прысвечаны верш Верамейчыка Мікалая **«Другое жыццё кветак».**

Яны раслі на лузе, на палянцы,
Цвілі, ігралі краскі,
Было так весела на сонцы,
Дарылі кветкі ласкі.
І вось прыйшла бабуля,
Панесла да сябе дамоў,
Кардонам кветкі абгарнула,
Засохлі, ды іграюць зноў.
Рамонкі, ружы і пралескі
Глядзяць вачыма ў акно,
А недзе шэпчуцца ўзлескі —
У кветак іншае жыццё.

Гурток «Ветразь надзеі» наведваюць вучні, але разам з імі вершы пішуць і іх бацькі, яны актыўна дапамагаюць дзейнасці паэтычнага аб'яднання. Прапануем верш маці Верамейчыка Колі Верамейчык Раісы Міхайлаўны: **«Останься рядом»**

Плывёт за окнами туман,
Туман белесый,
Туман, как наших чувств обман,
Как наши слёзы.
Туман за окнами густой
Ты не окинешь взглядом.
Не уходи в туман, постой,
Останься рядом.

Чаму я люблю беларускую мову.

Я вельмі люблю адзіноту, люблю глядзець вечарам на высокае неба, на зоркі-агеньчыкі, яны мне здаюцца роднымі і блізкімі людзьмі. Чамусьці зоркі для мяне — гэта як беларусы, сумныя і невясёлыя. Дый сама беларуская мова мне здаецца сумнай, што выклікае бязрадасны настрой. І амаль усе мае вершы прасякнуты гэтым настроем.

Я нарадзіўся ў беларускім горадзе Гомелі. А вершы навучыўся складаць толькі на беларускай мове ў гуртку «Ветразь надзеі» з дапамогай паэткі Трафімчык Т.У.

Беларусы

Беларусы, жывіце,
Уперад ідзіце
У шлях жыцця
І добрага сэрца.

Ідзіце туды,
Дзе кветка расце
І, хоць у муры,
Заўсёды цвіце.

Беларусы, існуйце!
Моц Беларусі трымайце,
Душу з надзеяю майце.

Ваша надзея —
Усюды завея.
Ды жыццё будзе жыць!
Беларусы! Вас не забыць.

Павел ДУБРОЎСКІ

Чаму я размаўляю па-беларуску...

Васіль Супрун, паэт, краязнаўца.

Размаўляю па-беларуску, бо я беларус, дый іншай мовы я проста не ведаю так дасканала, як — родную беларускую.

Таццяна Трафімчык, старшыня Слонімскай суполкі ТБМ.

Родная мова мне дадзена Богам, інакш не назавеш той цуд любові, які творыцца ва мне ад зносін з родным словам. А тое, што наша мова ад Бога, сведчыць той факт, што, каб гаварыць на гэтай мове ў рускім асяроддзі, трэба ахвяраваць сябе на прыніжэнне абыватэляў, якія лічаць чалавека разумова абмежаваным, калі ён гаворыць па-вясковаму, па-беларуску. Усякае прыніжэнне і цярпенне — ад Бога, бо Хрыстос, Божы Сын, быў прыніжаны гэтак, як ніхто. Вось чаму, каб жыццё нашае мовы было доўгім, трэба не баяцца пераступіць праз гонар. Тады вы больш набудзеце, чым страціце. Паверце мне з жыццёвага вопыту. Па-першае, вы адчуеце, што ўсё стала на сваё месца: справядлівасць, ваша душа, спакой у ёй. Па-другое, вы набудзеце такіх сяброў, аб якіх і не марылі, гэта будуць аднадумцы, нават аднадушныя з вамі людзі.

Чаму я размаўляю па-беларуску? Я шмат выпакутавала за гэтую мову, шмат даведалася аб ёй праз адданае служэнне роднаму слову ўсё сваё свядомае жыццё. Таму я абавязана гаварыць на гэтай мове ўсюды, каб даваць сілу і ўпэўненасць у сябе іншым беларусам, хто зняверыўся.

Алег Шэлестаў, кіраўнік ТМА «Вятрак».

Размаўляю па-беларуску, таму што, у першую чаргу, я беларус, і павінен размаўляць на роднай мове, мове нашых продкаў. Але гэта не азначае, што я супраць іншых моў (напрыклад, рускай). Вы можаце размаўляць на той мове, на якой вам зручней, але ведаць і не забываць сваю родную, беларускую мову.

Міхась Варанец, старшыня арганізацыі «Воля да развіцця».

Гавару па-беларуску, бо гэта ўвайшло ў звычку, прывык да гэтай мовы. А пачынаў яе «асвойваць» у перыяд нацыянальнага адраджэння, якое пачалося ў 90-ыя гады. Тады авалоданне беларускай мовай для мяне было справай прынцыпу і самасцверджання.

Паша Дуброўскі, гурток «Ветразь надзеі».

Я люблю беларускую мову, бо яна для мяне, як маці, якая выхоўвае і дае магчымасць стаць вялікім патрыётам. Беларуская мова — гэта мая спадчына, бацькаўшчына. Беларуская мова для мяне, як агеньчык на роднай зямлі.

Сябра! Калі ты хочаш падзяліцца з чытачамі, чаму ты размаўляеш па-беларуску, то мы чакаем тваіх допісаў на адрас рэдакцыі.

Верныя сыны Бацькаўшчыны
Янка Карповіч

Родная мова

Боская, матчына, родная мова,
Крык твой ад сэрца нясецца.
Ты ў загоне, роднае слова,
Болем душа скалыхнецца.
І ці ж не грэшна табе, беларусу,
І ці ж не сорамна, браце,
Грэбаваць роднаю, матчынай моваю,
Гутарыць ёю стыдацца?
Дык не цурайся ты роднае мовы
І не зракайся Радзімы,
Будзь жа ты сынам гэтага слова,
Верным і самым любімым!

Малітва

Край ад варожасці, звады,
Пошасці, гвалту і здрады,
Божа, навек захіні!
Родную матчыну мову,

Спадчыны нашай аснову,
Божа, заўжды барані!
Божа, вярні нам паноў
Веру, надзею, любоў.

Мая Бацькаўшчына

Мой родны кут, бацькоўскі край,
Мая любімая краіна, —
Душы маёй прытулак, рай,
Ты маё сэрца палавініш.

Усё тут міла, люба, шчыра:
Ад галасоў сівых вякоў
Да птушак, што ляцяць у вырай,
Пяе мне моваю бацькоў.

Белая Русь

Памяці Янкі Карповіча

Тут снег ляціць карункамі,
Прыгожымі малюнкамі,
У белай фарбе дол.
Снег, свеціцца вясёлкамі,
Тваімі шэпча зёлкамі,
Душа Твая наўкол.

Яна зямлю прыбрала
І снегам абласкала
Любімы Твой куток.
Апошнія вандроўкі...
І снег — Твае абноўкі!
Цябе чакае Бог!

Свой кут, доўна абжыты,
«Жытнёвы і блакітны»,
Пакінеш ты, душа!
І будзе «чыстай-чыстай»
У саване іскрыстым,
Ў снягах Твая зямля.

Ты летам нарадзіўся,
У кветкі ўлюбіўся,
Ды бель зімы наўкол.
Яна стрымае сэрца,
Што ў ростані заб'ецца,
І прымарозіць боль.

Таццяна ТРАФІМЧЫК

Калінка ў снезе

Памяці Янкі Карповіча

Гарыць чырвоная калінка
За шэрым пахмурным акном,
Пустая, мокрая галінка
У сэрцы снежаньскім агнём.
Калінка, можа ты замерзла?
Сарву і занясу дамоў;
Не рукі, а душа прынесла
Цябе з заснежаных палёў.

Коля ВЕРАМЕЙЧЫК

Таццяна Трафімчык

На лузе

Кветкавы луг, травяністы,
Слаўна галоўкі кіўнуць
Зёлак, кятоў прамяністых,
Што суцяшэнне ліюць.

Лашчыць душу іх краіна,
Царства ўладарных лістоў,
Тут паблукаю, і згіне
Боль у гэтым свеце палёў.

Боль пабрыдзе і прысядзе
Ля заквітнелай вады,
Сэрца плыве ў паглядзе,
Ў хвалях мурожнай травы.

Водар, танчэйшы, трывожны,
Штось нагадаў для душы.
Продкаў душа тут, на пожні,
Кроў на пракосах дружыць.

Біцца параненай птушкай,
Разам з дзядамі цярпець,
Кроў на згвалтованых душах.
Тут ім, на лузе, святлець.

Дзяды ў Слоніме

Ўжо колькі дзён цямнее неба,
І ноччу дзень назваць нам трэба,
Да нас спускаюцца дзяды.
Таму і хмурая прырода,
І час такі ў пана-года,
Дзядоў відны наўсцяж сляды.

Яны на могілках Ружанскіх
Пільнуюць звычаяў паганскіх:
Ці ўжо прабраныя клады?
Ідуць памёрлыя па сцежках
Душой спачынуць на ўзмежках,
Зямля хмурнее на дзяды.

А дзень нагадвае кананне,
Ледзь сонца выгляне і звяне,
Прыдушаць хмары нематой.
Чарнее неба, яно страшыць,
Душа не знае, што то значыць,
Адкуль трывожны непакой.

Ды ёсць святло, яно жыве,
Яго нясуць у душах ўсе,
Жыццё хто цепліць у сабе.
Запалім свечку дабрыні,
Каб пасвятлела на зямлі
З дзядамі ў восеньскай журбе.

Андрэй ЛУКАШЭВІЧ
РАБІНА

Сяджу ў хаце ля акна,
А за акном стаіць яна,
Гарыць, як вогнішча, уся
Рабіна сціплая мая.

І вераб'і і снегіры
Прымаюць ад яе дары,
Усю галодную зіму
Бароніць іх ад голаду.

І вось пасыпаў першы снег,
Пачуўся гучны дзетак смех.
Адна рабіначка стаіць,
А на галінках снег ляжыць.

Стаіць рабіна ў холадзе
Сярод вясёлай моладзі,
І помніцца ёй лета,
Шмат сонечнага свету.

Павел ДУБРОЎСКІ
ВОСЕНЬ

Думала восень,
Думала-гадала,
У цёплы вырай
Птушка адлятала.

Лісточкі на дрэве
Тужліва сядзелі
І неўзабаве
Ціха абляцелі.

Сонейка маё
Так ужо не грэе,
Не можа яно!
Бо яно марнее.

Як рэчачка тая
Блакіту вачыма,
Душа не іграе,
І боль незлячымы.

А сэрца таміла
Ад восеньскіх жаляў,
Ўсё восень гадала
У зоркавых хвалях.

Тэст «Сапраўднае каханне ці часовая закаханасць?»

1. Калі ты ідзеш на спатканне, то...
а) апранаешся так, каб спадабацца яму (ёй) — 3 балы
б) апранаешся так, як падабаецца табе — 2 балы
в) апранаеш свой самы навы ўбор — 1 бал

2. Каханы (-ая) падарыў (-ла) табе касету, ты...
а) з незадавальненнем скажаш, што ў цябе ўжо ёсць такая — 1 бал
б) можаш пры неабходнасці абмяняць яе на іншую — 2 балы
в) усклікнеш: «Я так даўно марыла (-ў) пра такую!» — 3 балы

3. Калі ты не падабаешся бацькам свайго каханага (-ай), то ты...
а) задорваеш іх кветкамі, духамі, іншымі падарункамі — 3 балы
б) вырашаеш адкрыта пагаварыць з імі аб прычынах такой антыпатыі — 1 бал
в) з неахвотай, але будзеш лічыцца з іх патрабаваннямі — 2 балы

4. Вам прыйшлося правесці вечар з бацькамі, і...
а) ты лічыш вечар згубленым — 1 бал
б) для цябе гэта сапраўдныя пакуты — 2 балы
в) ты не маеш нічога супраць — 3 балы

5. Твой каханы (-ая) абяцаў (-ла) прыйсці, а не прыйшоў (-ла), ты...
а) ліеш слёзы — 2 балы
б) цэлы дзень чакаеш яго (яе) званка — 3 балы
в) не перажываеш, бавіш час так, як табе хочацца, напрыклад, ідзеш у госці ці на дыскатэку — 1 бал

6. Табе падабаецца папулярная музыка, а тваёй палове — класічная, ты...
а) імкнешся паўплываць на яго (яе) захапленні — 1 бал
б) застаешся пры сваіх інтарэсах, а ён (яна) — пры сваіх — 2 балы
в) пачынаеш цікавіцца класічнай музыкай — 3 балы

7. Табе не падабаюцца некаторыя сябры твайго каханага (-ай), ты...
а) імкнешся як мага радзей з імі бачыцца — 2 балы
б) імкнешся зрабіць так, каб ён (яна) радзей з імі бачыліся — 1 бал
в) змірышся з гэтымі людзьмі — 3 балы

8. Ты прызнаешся ў каханні, калі...
а) хочаш, каб ён (яна) штосьці для цябе зрабіў (-ла) — 1 бал
б) вельмі часта з якой-небудзь падставай і без яе — 2 балы
в) у тыя моманты, калі адчуваеш, што каханы (-ая) табе вельмі блізкі і дарагі — 3 балы

9. Ты хочаш, каб табе дарылі...
а) твае любімыя кветкі ці іншыя любімыя рэчы — 2 балы

б) раскошныя, экзатычныя падарункі — 1 бал
в) што заўгодна, галоўнае не падарунак, а ўвага — 3 балы

10. Табе ў рукі трапіў ліст, адрасаваны каханаму (-ай). Канверт не раскрыты, ты...
а) аддаеш канверт, не раскрыўшы яго — 3 балы
б) прачытаўшы пісьмо, бо ў вас няма сакрэтаў адно ад аднаго — 1 бал
в) не будзеш чытаць, але папросіш расказаць аб яго змесце — 2 балы

Цяпер падвядзем вынікі.

Калі колькасць балаў меншая за 15, то ты сапраўды маеш нейкае пачуццё, але гэта хутчэй часовая закаханасць, а не трывалае і доўгае каханне, бо ў адносінах са сваёй другой паловай ты амаль усю ўвагу аддаеш толькі ўласнай персоне.

Калі колькасць балаў вагаецца ад 15 да 20, то ты сустрэла (-ў) чалавека, які заняў важнае месца ў тваім жыцці.

Паказчык больш за 20 балаў сведчыць пра тое, што твая мара здзейснілася, ты сустрэла (-ў) сапраўднае каханне. Але будзь уважлівай (-ым): імкненне да гармоніі можа часам загубіць тваю ўласную годнасць.

Смяшынкі

На экзамене прафесар пытае ў студэнта:
— Вам як лепш, задаць адно цяжкае пытанне ці два лёгкія?
— Адно цяжкае, — адказвае студэнт.
— Дзе ўпершыню на Зямлі з'явіліся малпы?
— На вуліцы Леніна!
— Чаму?
А гэта ўжо другое пытанне, прафесар...

Касірка ніяк не можа знайсці дробязь, каб даць рэшту. Потым яна кажа пакупніку, хлопчыку гадоў дзесяці:
— Дай мне пяць рублёў, а я табе сто.
— А калі я дам дзесяць рублёў, вы дасцё мне дзвесце?

Прыходзіць Вовачка да таты і гаворыць:
— Леначка сказала, што будзе сябраваць са мной, калі ў нас будзе 600-ты «мерс» і трохпавярховы дом.
— Вовачка, «мерс» я куплю, але што мне з-за тваёй Леначкі два паверхі ў доме зносіць?

Ветразь
надзеі
Рэдакцыйная калегія: Трафімчык Т. **Набор, дызайн і вёрстка:** Алег ШЭЛЕСТАЎ
Адрас: 231800, г.Слонім, вул.Брэсцкая, 103/1, кв.61
Нумар зверстаны і выдадзены пры тэхнічнай падтрымцы ТМА «ВЯТРАК».
Наклад — 299 асобнікаў. Распаўсюджваецца бясплатна.